

SLOVENEK

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Mesečnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisopna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 244.

V Ljubljani, v četrtek 23. oktobra 1890.

Letnik XVIII.

Preosnova valute.

II.

Drugo važno vprašanje pri preosnovi valute je: Kako naj se preosnuje veljava sedaj obstoječega denarja v Avstriji? — V to treba pobrati oblastvu papirnat denar ter ga zameniti z zlatom ali srebrom, kakoršno novo valuto bi osnovali. V Avstriji imamo, kakor smo že omenili, dvojne papirne note: banknote in državne note. Banknote izdaja „avstro-ogrška banka“, ki se je do leta 1878. imenovala „avstrijska narodna banka“. Ona je jedina, ki ima v Avstriji pravico izdajati banknote. Ker mora ta banka za znesek, ki presega svoto 200 milijonov med ljudmi krožečih not, imeti zlato in srebro in ker ima tudi teh 200 milijonov zagotovljenih v menjicah in drugih vrednostnih papirjih, zato so pokrite in varne med ljudmi se nahajajoče banknote po 10, 100 in 1000 glđ. Državne note so goldinarji, petaki in petdesetaki; te državne note so del državnega dolga, za katerega sta porok obe državni polovici. Državnih not ne kroži vedno jednako število med ljudstvom, pač pa ne smejo presežati 400 milijonov goldinarjev; sedaj jih je med ljudmi kakih 320 milijonov.

Pri preosnovi valute bi se morale zamenjati tudi te državne note. Zato bi potrebovali posojila kakih 350 milijonov goldinarjev. To posojilo bi zahtevalo letnih 15³/₄ do 16 milijonov goldinarjev obresti, od katerih bi Ogrska plačevala (30%) 4·8 milijonov goldinarjev, Avstrija pa (70%) 11·2 milijonov goldinarjev. Ker bi pri novi valuti odpadel „agio“, pokrili bi saj deloma s tem obresti. Sploh pa si posebnih dobičkov ne obetajo od preosnove valute, le to trdijo, da se s tem prepreči za prihodnost spekulacija, da se poslabša v ceni naš denar, da vsled „agio“ tako ne omahuje njegova vrednost, ter da se s tem nekako bolj vtrde cene za naše izdelke in pridelke.

Sploh moramo reči, da z nekakim strahom spremljamo poskuse za preosnovo avstrijske valute vzlasti z ozirom na drznost Prusov, ki se vtikajo v to našo notranjo zadevo in z ozirom na židovske

kapitaliste, ki z vsemi silami tiščé na preosnovo valute. Kar pa Prus in židovski kapitalist želita, Avstriji še nikoli ni bilo v korist.

Gledé Prusov smo nedavno omenjali, da so njih listi in ž njimi sevéda tudi pruski listi izhajajoči v Avstriji agitovali za tesnejo narodno-gospodarsko carinsko zvezo med Avstrijo in Nemško, sedaj se zopet čujejo glasovi, v kake nevarnosti zabrede Avstrija v denarnem oziru, ako preosnove svoje valute ne izvrši v zvezi z Nemško ali kakor se med vrsticami bere pod pokroviteljstvom in poroštvom nemškega „rajha“.

Tako pomoč Nemcev odklanjamo z vsem avstrijskim ponosom, zato ker poznamo prijateljstvo nemško. Trikrat — zadnjih 40 let bližali so se v svoji ceni naši papirni denarji vrednosti srebra. Trikrat že smo torej mislili, da nam bo mogoče brez težave in brez posebnih stroškov dobiti kovinski denar, a trikrat nam je to preprečila prijateljska (!) nemška roka.

Ko je minister Bruck sklenil s Prusko carinsko zvezo, tedaj je avstrijska obrt trpela silno škodo vzlasti na Češkem. Leta 1857. sklenila se je novčna pogodba, ki je avstrijske denarne zavode tako vravnala, da so tudi zadnji tolar iztaknili v kotu varčnega kmetovalca in zadnjo dvajsetico v nogovici skromne ženice. Kdor je živel leta 1848., znano mu je, kako je hitel na dan srebrni denar in se z veseljem zamenjal z lepimi papirnimi goldinarji. Naše srebro šlo pa je potem na Nemško in ko so ga imeli polne zaloge, se niso več ménili za novčeno pogodbo, ne za naš papirnat denar. Samo ena banka v Frankfurtu je v onem času vsaki mesec dve ladiji napolnjeni z avstrijskim srebrom pošiljala iz Hamburga čez morje večidel v Vzhodno Indijo. Tako Pruska razumeva novčeno zvezo z Avstrijo.

Take žalostne skušnje je pozneje Avstrija doživela še dvakrat; kadar smo se bližali pariteti med papirnim in kovinskim denarjem, prišla je vselej „slučajno“ od pruske strani „kriza“ ali vojska, ki je uničila naše državne finance. Bil je, reči moramo, dogovorjen načrt, gotova zistema, po kateri so za branjevali Avstriji finančni razvoj ter s tem sevéda

uničevali njeno moč. In ta zistema nas je privedla slednjič do — Kraljevega Gradca. In kdo nam je porok, da bi se to nikoli več ne moglo ponoviti?

Naj torej pišejo pruski listi: „Novčena zveza z Nemško je za Avstrijo najvarnejše sredstvo, da koristno preosnuje svojo valuto.“ Mi ne verujemo tem glasovom, zakaj pred vsem bi Avstrija morala sprejeti nemško marko in odreči se svojemu avstrijskemu goldinarju. Upamo, da je Avstrija stara dovolj, in da ima tudi britkih skušenj zadosti, da ji pri preosnovi svojega državnega denarja ni treba nobenega jeroba, najmanj pa onega s — pikelhavbo.

Imenik podružnic družbe sv. Cirila in Metoda.

(Dalje.)

II. Štajersko:

- Celjska:** 1. Dr. Ivan Dečko, odvet. kandidat; 2. Fran Kugler, odvet. uradnik; 3. Andrej Perc, not. uradnik. Namestniki: 1. Fran Irgel, vikar; 2. dr. Urb. Lemež, odvetniški kandidat. Pokrovitelji 4, ustan. 8, letnikov 41, skupaj 53. Glđ. 28·20.
- Mariborska:** 1. Anton Borščnik, stolni vikar; 2. P. Simon, hišni posestnik; 3. Jos. Rapoc, Pokrovit. 2, ustan. 11, letnikov 18, skupaj 31. Glđ. 20—.
- Graška akademika:** 1. Janko Zolgar, stud. iur.; 2. J. Fon, stud. iur.; 3. Hugo Kartin, stud. iur. Namest.: 1. Valentin Korun, stud. philos.; 2. Ivan Jenko, stud. med. Ustan. 3, letn. 75, podp. 5, skupaj 83. Glđ. 75—.
- Plujska:** 1. O. Benko Hrtiš, gvardijan; 2. O. Konrad Stazinski, 3. Anton Gregorič, Pokrovitelja 2, ustanovnikov 17, letnikov 18, podporn. 7, skupaj 44. Glđ. 30·30.
- Šaleška dolina v Šoštanj:** 1. Ivan Kadič, c. kr. notar; 2. Ivan Kránjec, veleposestnik; 3. Ivan Govedič. Namestniki: 1. Ivan Vošnjak, 2. Vinko Ježovnik, 3. Ivan Dornik. Ustanovnikov 6, letnikov 32, podp. 30, skupaj 68. Glđ. 28·30.
- Vuhred-marnberški okraj:** 1. Martin Kocbek, c. kr. beležnik v Marnbergu; 2. Anton Jazbec, dekan v Marnbergu; 3. Josip Černko, župnik v Vuhredu. Namest.: 1. Tom. Mraz, nadžupnik; 2. J. Zmavec v Remšniku; 3. Josip Lederhas. Ustanovnikov 9, letnikov 9, podpornikov 16, skupaj 34. Glđ. 4—.
- Graška izvanakademska:** 1. Fran Bradška, gimn. vodja v p.; 2. Ivan Tomše, voj. župnik v p.; 3. Fr. Hubad, gimn. profesor. Ustanovnikov 9, letnikov 25, podpornika 2, skupaj 36. Glđ. 37—.
- Braslovče:** 1. Fran Prislán, posestnik; 2. —, 3. A. Balon, župnik na Vranskem. Namestniki: 1. J. Kolarič, župnik v Šmartnem na Paki; 2. —, 3. Jožef Lipold, posestnik v Mozirji. Ustanovnikov 9, letn. 63, skupaj 72. Glđ. —.

LISTEK.

Radinje.

Zgodovinska povest Jana Podhajského. — Poslov. V. Z.

XII.

Zdaniilo se je. Dolgo ni hotel spustiti mrak zemlje iz svojega naročja; nenavadno dolgo je bilo tema. Gost sneg je padal na zemljo. Mrzel veter je pihal. Ali niti v samostanu, niti v Žižkovem taboru se niso zmenili za mrz in se pripravljali na boj.

Pred samostanom je bila posadka že postavljena v red; vsa znamenita in važna mesta so zasedli bojovníki. — Tudi Žižka je razpostavil svojo vojsko v bojne vrste.

V tem so zagrmeli Žižkovi topi, in kamenene, težke kroglice so zašumele po zraku in se razbile ob samostanskem zidovju. Njegova železna vojska je hitela v silnem teku proti nasipom, ali odbita se je umaknila. Drugič odbita pošilja iz daljave smrt v grad. Marsikdo je zmočil sneženo zemljo s svojo krvjo; ali tudi v samostanu je bilo mnogo ranjenih. Duhovniki in nune jim obvezujejo rane; drugi pa

kličejo v svetišči Gospoda na pomoč in molijo vroče na kolenih za bojovníke. V svetišči molijo žene, starci in otroci, vsi, kateri so pribežali v samostan in niso sposobni za orožje.

Že je bilo poldne, in boj še ni bil končan. Samostanska posadka se je hrabro branila pred nasprotniki; mladi poveljnik Ambrož je bil v resnici pravi junak. Kjer je bila nevarnost največja, tam se je prikazala njegova visoka postava, tam se je oglasil njegov močni glas, tam se je zablisal njegov oster meč.

„Počakaj, otroče,“ smejal se je skrivaj Diviš, „počakaj, nisi še učakal večera, nisi še slavil zmage; ako oni slepec ne more pridobiti te luknje, tu sem še jaz, da spustim volke med krotke, plahe golobice.“

Žižka je stal na kupu kamenja, odkoder je mogel videti vse bojne vrste; stal je tam sam, mirno, kakor skala.

Le včasih je vzdignil svoj bat, dajaje povelja svojim podpoveljnikom, kam se morajo zagnati s svojimi ljudmi. Njegov obraz je bil bled in na njem ni bilo opaziti nobenega notranjega viharja; samo oko se mu je včasih grozno zasvetilo.

Ko so že dolgo naskakovali njegovi vojníci zgradbo, tu je udaril nestrpno z ного, zaškripal in zaklical, da se je slišal njegov glas po vsem bojišču in vtopil ves bojni hrup: „Nehajte že vendar to tako dolgo igro!“; bat se mu je pri tem stresel v roki.

A glej; tam so postavljene lestvice k samostanskemu zidovju; po njih stopajo nekateri taborci navzgor. Zakaj jim ne brani straža, ki stopa ravno proti onemu mestu, kjer se bližajo sovražniki? Že jih je nekoliko na zgradbah; za njim jih stopa vedno več. Zgubljeni so samostanski. Diviš je voditelj izdajnikov.

Diviš z Bora je stal z nekaterimi bojovníki, z onimi, s katerimi se je zmenil sinoči, ravno na onem mestu, kamor so postavili taborci lestvice, ker jih je sèm privedel zviti Ježek.

Nenadni napad sovražnikov znotraj zgradeb je zelo iznenadil in prestrašil samostanske vojníke. Zmedenost, ki je nastala pri tem, porabil je jednooki taborski vodja, hitel z vso močjo proti gradu, in po kratkem junaškem boji so se valile taborske tolpe na samostansko dvorišče.

Strah, vpitje in zmešnjava v samostanu se ne

9. *Gornji grad*: 1. —, 2. Al. Arzenšek, kapelan; 3. Fr. Šarl, trgovec. Nam.: 1. M. Strnad, župnik na Ljubnem; 2. Fran Petek, trgovec. Ustanovnikov 19, letnikov 30, podpornikov 58, skupaj 107. Gld. 45.—
10. *Konjice*: 1. —, 2. Anton Sattler-Marguč, posoj, uradnik; 3. Janez Šepec, trgovec. Namestniki: 1. Fr. Mikus, konjski nadžupnik; 2. Janez Rudolf, kmet v Dobrnežu; 3. Jan. Pospisil, lekarnar. Ustanovn. 15, letnikov 34, podpornikov 36, skupaj 85. Gld. 15.—
11. *Senciška*: 1. Fr. Vršec, c. kr. notar; 2. J. Kuntič; 3. Fran Hrastel, kapelan. Ustanovniki 4, letnikov 34, podpornikov 7, skupaj 45. Gld. 21-50.
12. *Zalec pri Celju*: 1. Fric Vrečar, posestnik v Zalcu; 2. Ernest Širca ml. v Zalcu; 3. Fran Roblek v Zalcu. Namestniki: Adam Grušovnik, kapelan v Zalcu; 2. Fran Dolinar, v Grizah; 3. L. Antloga v Gotovljah. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 13, letnikov 50, podpornikov 72, skupaj 134. Gld. —.
13. *Šmarijsko-Slatinska*: 1. Fran Skaza, graščak; 2. J. Rostohar, kapelan v Šmarji; 3. —. Namestniki: 1. Anton Fröhlich, dekan; 2. —, 3. Martin Ulčnik. Ustanovnikov 5, letnikov 47, podpornikov 20, skupaj 72. Gld. 60-90.
14. *Zidani most in okolica*: 1. Karol Gmeiner, župnik; 2. —, 3. Janez Mlinar, organist v Loki pri Zidanem mostu. Namestnik: 1. Ferdo Roš, veleposestnik v Hrastniku. Ustanovnikov 14, letnikov 104, podpornik 1, skupaj 119. Gld. 63.—
15. *Slovenjgradec in okolica*: 1. Anton Ostrožnik, župnik; 2. Miloš Šmit, kapelan v Starem trgu; 3. Josip Stanonik, poslovodja v Slov. Gradcu. Namestniki: 1. Josip Farsky, tovarnar v Slov. Gradcu; 2. Matija Šmit, učitelj v Podgorju; 3. Anton Schneck, krčmar. Ustanovnikov 16, letnikov 105, podpornikov 150, skupaj 271. Gld. 151.—
16. *Lehen*: 1. Jernej Pavlič, posestnik; 2. J. Osvald; 3. Radosl. Kopic v Lehnu. Ustanovniki 4, letnikov 54, podpornikov 14, skupaj 72. Gld. 14.—
17. *Sv. Jurij ob južni železnici*: 1. Valentin Jarec, učitelj v St. Juriji; 2. Jakob Zveglar; 3. Janez Hren. Namestniki: 1. Fran Pisanec, 2. Matija Kovač, 3. A. Rataj. Ustanovnikov 5, letnikov 25, podpornika 2, skupaj 32. Gld. 19.—
18. *Ponikva*: 1. Fran Podgoršek, posestnik; 2. Fran Setina, učitelj; 3. Miha Oberski, nadučitelj. Nam.: 1. Gašpar Senica, 2. Anton Galjuf, 3. Miha Zdolšek. Ustanovnikov 5, letnikov 36, skupaj 41. Gld. —.
19. *Rečica v Savinjski dolini*: 1. Matija Krtna, župnik na Rečici; 2. Fran Kocbek, učitelj; 3. J. Tršak, gostilničar. Namestniki: 1. P. Viktor Jerančič, gvardijan v Nazaretu; 2. Fran Lorber, 3. Ant. Jeraj, gostilničar. Ustan. 2, letnikov 33, skupaj 35. Gld. 23.—
20. *Ormoški okraj*: 1. Dr. J. Gršak, c. kr. notar; 2. —; 3. —. Namestniki: 1. Dr. Anton Žizek, zdravnik; 2. Iv. Vrtnik, uradnik. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 12, letnikov 60, skupaj 73. Gld. 60.—
21. *Velika Pirešica*: 1. Jernej Voh, župnik v Šmartnem p. Celji; 2. Ivan Kač, občinski uradnik; 3. J. Kitak, kapelan v Galiciji. Ustanovnik 1, letnikov 37, podp. 73, skupaj 111. Gld. 44-35.
22. *Sv. Lenart v Slov. goricih*: 1. —, 2. dr. J. Leščnik, odvetnik; 3. Matija Šuman. Nam.: 1. Pet. Mesarec. Ustan. 6, letnikov 34, podp. 174, skupaj 214. Gld. 74-20.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. oktobra.

Notranje dežele.

V češkem deželnem zboru kažejo razprave, da se bode po želji vlade zavleklo vprašanje o češko-nemški spravi, to spručejo tudi od večine ovrženi predlog dr. Schmeykalov, ki je nameraval, da se bitka o češko-nemški spravi odloči še v tem zasedanju. — Staročeški klub bode najbrže prepustil svojim poslancem prosto voljo, kako da glasujejo o spravnihih točkah; to so dosegli oni poslanci, ki so sicer grozili izstopiti iz kluba. — Brnski „Hlas“ z ozirom na oktoberski diplom in češko-nemško spravo piše: „Danes ob tridesetletnici oktoberskega diploma spominjamo avstrijske državnike in zakonodajalce na načela oktoberskega diploma, ki je nespremenljiv temeljni državni zakon. Kar namerjajo s takoiemenovano češko-nemško spravo doseči na Češkem, nasprotuje popolno ogrskemu diplomu. Svarimo torej, da se ne nastopi pot, ki nasprotuje zgodovinski

dá popisati. Vaščani so metali proč orožje, s katerim so pomagali samostanskim, spenjali roke pred vitezi in padali pred njimi na kolena; njihove žene in otroci so plakali glasno, kličeč: „Usmilite se nas, prizanesite nam!“

Samostanski bojevniki vendar niso prestali od boja, če prav je bilo jasno, da ne bodo mogli opraviti dosti, zlasti, ker se je mej njimi samimi pokazalo izdajalstvo. Drug za drugim so padali mrtvi na zemljo, ranjeni od mečev, cepcev, ali viteških sulic. Mej prvimi, ki so padli v krvavem, vročem boji, bil je Ambrož Dobranski.

„Vidiš, deček, zgodilo se ti je, kar sem ti trenotek prej prerokoval. Naklonjenost duhovnikova, ki te je povišala za poveljnika, bila ti je v nesrečo; in duhovnikova nemilost, ki me je vrgla z poveljniškega dostojanstva, bila je vzrok moje sreče. Ko bi se ná-me proš ne razsrdil tako zaradi obešenega vojnika, padel bi jaz sam na tvojem mestu. Oj, kaka nagla izprememba na meni. Včeraj še samostanski sluga, in danes goreč taborec; včeraj še pod obrambo opatove palice, in danes pod črnim praporom z rudečim kelihom! Aj, kdo bi mislil na to?“ (Dalje sledi.)

jednotnosti in nerazdeljivosti posameznih kraljestev in dežel, kajti ta pot bi Avstriji gotovo ne bila v korist.“ — Večina moravskega deželnega zbora je odklonila predlog grofa Serenyi-ja, da se pravično razdeli število poslancev konservativnega in liberalnega veleposestva; pred glasovanjem zaklical je Chlumetzky svojim vernim: „Sitzen bleiben!“, kar je sevéda obveljalo. — V šlezijemskem zboru je slovanski poslanec dr. Stratil predlagal, da se plače učiteljem plačujoje iz deželnega zaklada, ter prisilil nemške poslance, da so predlagali zboljšanje učiteljskih plač. — Konservativni tirolski poslanci, in sicer nemški in italijanski, so gledé na šolo stavili ta-le predlog: „Tirolski deželni zbor, ki že več nego dvajset let neprestano in z vso odločnostjo zahteva, da se uvede zopet verska šola, z veseljem pozdravlja od avstrijskih škofov v seji šolske komisije v gospodski zbornici dné 12. marca t. l. izročeno izjavo. S polnim prepričanjem in z iskreno hvaležnostjo pritrjuje zbor tej izjavi, ter se čuti potrjenega, da, kakor doslej, tudi v prihodnje neprestano in z vsemi močmi zagovarja versko šolo.“ Predlog ta ima zagotovljeno večino. — Ali bodedo pač iz slovenskih deželnih zborov dobili taka vesela poročila?

Dunajski Čehi skličejo shod svojih rojakov na Dunaji, da se dogovoré, kako Čehom, živečim na Dunaji, treba postopati pri prihodnjim ljudskim številjenji. Sklenili bodo, da naj vsi Čehi vpišejo materin jezik kot občevalen jezik, kakor sta storila to leta 1880 ministra Pražak in Dunajevski. Dunajska občina tega sicer ni hotela priznati, ker je rekla, da ministra občujeta na Dunaji s strankami po nemško; namestništvo je pritrnilo občini, a Taaffe je odločil za svoja kolega, rekoč, da v svojih družinah občujeta v materinem jeziku.

Kulturni boj na Ogrskem, ki je že dolgo vladal skrivaj, grozi sedaj pokazati se tudi javno. Katoliški škofje in duhovniki z zadnjim odlokom grofa Csaky-ja niso zadovoljni, in tudi Rim je odgovoril, da se katoliški duhovniki v versko-cerkvenih rečeh tudi potom gosposke ne smejo družiti s krivoverci. Sedaj ministru ne kaže drugzega, ali da umakne svoj ukaz, ali da napové boj katoliški cerkvi. Židovski listi tišče na boj, in najbrže da tudi pride do boja, ker je potreben, da se ogrski katoliki zavedó svojih dolžnostij.

Vnanje države.

Italija. „Osservatore Romano“ objavlja pod naslovom „Naš program“ jedenajst toček o terjatvi katolikov na Italijanskem. Te terjatve so: 1. Da se postavi sv. oče v položaj, kakeršnega zahteva njegova čast, dostojnost, svoboda in nezavisnost. 2. To se more pa le tedaj zgoditi, če postane sv. oče pravi državni vrhovni vladar. 3. Vrhovni vladar bi pa bil papež le onda, ako bi imel svoje lastno ozemlje, svoje podložnike in svojo vlado. 4. Kako pa bi se to izvršilo, naj določi papež sam kot postavni in kompetentni sodnik čez to, kar utegne biti sv. cerkvi in njeni prostosti potrebno in koristno. 5. Državno vrhovno vladarstvo papeževu naj bi se vjemalo s politiško in državno upravo Italije. 6. Da se ohrani vse, kar je v sedanjem položaji pravičnega, dobrega in koristnega z ozirom na socialne potrebe, politiške interese in národne težnje. 7. Preosnoval naj bi se ljudski zastop tako, da bi bil postavno zastopstvo vseh družabnih slojev, kateri pomagajo narod voditi z onim dostojanstvom, katero izhaja od Boga ter je določeno in pripoznano po naravni in mejnarodni pravici. 8. Politiške prostosti naj se spravijo v soglasje z vero, s politiškiimi národnimi napravami in z mejnarodnimi razmerami od drugih vlad in narodov. 9. Uvede naj se pravično razdeljeni davek. 10. Kolikor mogoče velika upravna avtonomija naj se določi za provincije in občine. 11. Ohranijo naj se dobre in prijateljske razmere do vseh drugih evropskih držav, da ne bomo iz diplomatičnih ozirov osamljeni, vendar pa od vseh politiško prosti in neodvisni.

Nemčija. Kakor pišejo „Hamburger Nachrichten“, sprejel bode nemški cesar Viljem II. dné 28. t. m. kardinala Schönborna iz Prage v zasebni avdijenci. Pri tej priliki se bode vdeležil imenovani kardinal tudi obeda, ki bode prirejen na ta dan v čast belgijskemu kralju. — „Reichsanzeiger“ objavlja cesarjev ukaz, vsled katerega je pozvan pruski deželni zbor na 12. novembra v zborovanje. Nekateri krogi ménijo, da se bode deželnemu zboru takoj s početka predložila večina preosnovnih postav, tako, da bodo generalne razprave že pred Božičem dovršene ter se na to pričela komisijonalna posvetoovanja. Najvažnejši predlogi so davčni zakoni, vrenjenje kmetskih občin in postava o ljudskih šolah.

Švica. V kratkem potekó mandati narodnih svetnikov in švicarski narod bode z nova pozvan, da voli svoje zastopnike v narodni svet. Pri tej priliki se je oglasila freiburška „Liberté“ ter pravi mej drugim: Še nikdar se nam niso približale volitve pri enako važnih in izrednih odnošajih. Preznameniti dogodki v zadnjem času morajo vse dvigniti, in kdor ima še iskricke ljubezni do domovine, vdeležil se bode volitev. Približal se nam je odločilen trenotek. Dogodki v Tesinu so nas zadeli kakor strela z neba; pokazali so nam, kake nakane gojé radikaleci, ki nič drugzega ne mislijo, kakor popolnoma zatreti katoliške kantone. Zopet utegne vzbukniti revolucija in mogoče je, da bo zopet

tekla meščanska kri. Postavna pota volilcev radikalcem ne zadostujejo; dobro vedó, da ne morejo s poštenimi sredstvi tako lahko doseči svojih namenov; zato se morajo posluževati revolucije, moritve in meščanske vojske. Zato naj stopijo vsi prijatelji katoliško-konservativne stranke z vsem pogumom na bojišče pravice ter se bojujejo z miroljubivim, postavnim orožjem proti politiki nasilstva in nezaslišane surovosti. 26. oktober naj bode glasen ugovor vseh poštenih Švicarjev proti napadu, čegar žrtva so bili katoliški bratje v tesinskem kantonu.

Izvirni dopisi.

Iz Ilirske Bistrice, 21. oktobra. (V rli mož.)

„Slovenec“ je nedavno že omenil na kratko smrti in lepih lastnostij zaslužnega moža, mnogoletnega župana bistriškega gosp. Aleks. Ličana, vendar dovolite, da s temi vrsticami postavim še mal spomenik vrlemu možu.

Pokojni je bil 11 let načelnik naši soseski, ter je bil sploh spoštovan in priljubljen. Brez dvoma bi bil zopet izvoljen za župana, da ga ni huda, neozdravljiva bolezen, katera ga je v grob pahnila, o času volitve trpinčila. Zapustil je lep spomenik svojega županovanja, veličasten zvonik pri naši podružnici sv. Jurija in milo doneče zvonove, kar je bilo po njegovem trudu in prizadevanji preskrbljeno. Ves čas, kar je ranjki Ličan županil v Ilir. Bistrici, niso imeli občani nobene naklade na davkih, dasiravno je imela soseska mnogo troškov. Tudi je bil mož kot veliki trgovec dobitnik siromakov, katerim je rad v potrebi pomagal s tem, da jim je upal živeža, posebno žita, in to pod jako milimi in poštenimi pogoji, mnogokrat tudi v svojo škodo. — Bil je ranjki gosp. Ličan tudi predsednik krajnega šolskega sveta, cerkveni ključar, načelnik cestnega odbora in predsednik čitalnice. Dasiravno je imel z vsem tem mnogo opraviti, in dasiravno je imel veliko in obširno trgovino ter mu je le malo prostega časa ostajalo, se je vendar mnogo pečal s kmetijstvom, do katerega je imel veliko veselje. Imel je vedno lepo živino v hlevu, mnogo panjev čebelic na vrtu in mnogo sadnih dreves po svojih ogradah. Bil je vzgleden kmetovalec in že kot mladenič ud kmetijske družbe. Vedno zvest svojemu narodu, je vsa narodna društva gmotno podpiral ter je bil mnogim društvom zvest držabnik. Vpisan je bil med dosmrtné ude družbe sv. Mohora in v imeniku „Matiče Slovenske“ ga nahajamo med ustanovniki. Najbolj hvalevredno na njem je bilo, da je bil dober kristijan, zvest sin sv. cerkve. Vedno je spolnoval dolžnosti, katere nam cerkev naklada. Svetli cesar je pripoznal njegove zasluge s tem, da ga je odlikoval s srebrnim križcem s krono. Da ga je tudi ljudstvo spoštovalo, je pokazal njegov pogreb, pri katerem se je bilo toliko ljudi iz vseh vasi našega okraja zbralo, da je bila prostorna farna cerkev polna, ravno tako, kakor pri pokopu ranjkih dekanov. Marsikateremu priletnemu možu je zaigrala v očeh solzica, ko se je zemlja vsipala na rakev vrliga moža. Njegov spomin se bo v našem kraju še dolgo ohranil. Njegova duša naj pa živa pri Bogu nad zvezdami večno srečo! — „Kot trombe glas, kot zvon doni — Od vrliga moža spomin!“

Iz Gornjega Kašlja, meseca oktobra. (Vaški most v Kašlju.) Mnogokrat že sem premišljeval, zakaj je dolgi leseni most preko Ljubljanice v vasi Kašelj tako v slabem stanu. Ta most rabi velik del dobrunjske županije, posebno odkar je železniška postaja v Zalogu, a je vendar vedno slab. Pred nekaj leti bil je sicer ta most popravljen, takrat privolil je deželni zbor 360 gld. podpore. Zob časa pa je ta za silo popravljeni most močno razjedel. Zadnje dni, ko sem zopet tođ hodil, poprašam kmeta iz Gor. Kašlja, zakaj se most ne popravi. Mož mi je začel potem razkladati na dolgo in široko tako-le: Dokazati se ne more, kdo in kdaj je napravil ta most, kateri morda stoji že nad sto let. Ravno tako tudi ne vemo, kdo je bil začetkom dolžan ga vzdržavati. Najbolj gotovo so prebivalci Gor. in Sp. Kašlja napravili most skupno, ker so imeli največ dobička od njega, da so hoditi mogli na svoja na drugi strani ležeča posestva. Sedaj pa morajo donášati vse troške za vzdrževanje mosta jedino le prebivalci Gor. Kašlja, ne da bi se v tej zadevi storila kdaj kaka zaveza. Prebivalcem Gor. Kašlja postal je most v sedanjih slabih časih neznosno breme, katerega ne morejo več prenašati. Gospodarski odbor Gor. Kašlja sklenil je prositi, da bi dežela vzela most v oskrb, ker ga rabijo, kakor vas Gor. Kašelj blizo toliko tudi druge vasi v

obližji. Misli se je, da se bode kaj izposlovati dalo iz deželnega zaklada, pa se je neki nasprotnik temu podjetju bajé zagrozil proti neki vplivni osebi, da bo delal na to, da se ne dobi nobena podpora za to.

Od vasi Zavogljje pa do mostu, kake četrt ure hoda, naredila je Ljubljana mnogo škode, ker odplavila je veliko rodovitnega polja. Povodenj zadnje spomlad odvzela je zopet kakih pet sežnjev njiv, in kakor kaže, splavali bodo kmalu lepi zelniki posestnikov iz Zavogljja po Ljubljani. Potem pa pridejo senožeti Gor. Kašlja in drugi na vrsto. Želeti bi bilo, da bi se ta zadeva natanko ogledala ter potrebno ukrenilo, da prepozno ne bo.

Občni zbor „Glasbene Matice“ dné 18. oktobra 1890.

Nagovor predsednika.

Društveni predsednik g. Ravnikar pozdravi navzoče člane, oméni, da se zanimanje za „Glasbeno Matico“ vedno širi po naši slovenski zemlji, kar je pač dokaz, kako uspešno deluje ta zavod v nas Slovenceh. Na skrajni meji naše mile Slovenije snujejo se pevska društva, katerim je prva naloga gojiti slovensko pesem in po nji ljubezen do domovine. Uvažujú važnost teh društev, podpiral jih je odbor „Glasbene Matice“ deloma s tem, da jim je brezplačno poslal nekoliko pesem, deloma pa s tem, da jim je cenó prepustil pesmi, kolikor jih ima na razpolago. Glasbena šola Matična dospela je v novejšem času do visoke stopinje, in s ponosom lahko gledamo na njo. K razvitku šole pripomogli so vzlasti učitelji, ki so z velikim naporom in marljivostjo opravljali svoj težavni posel ter si tako stekli zasluženo zahvalo odbora in roditeljev.

Potem se hvaležno spominja visoke vlade, slav. dež. odbora, slavnega magistrata in slavne hranilnice, katere korporacije so naklonile glasbeni šoli izdatne podpore, in dalje tudi delovanja društvenega odbora, ki je častno rešil svojo nalogo.

Dal Bog, da bi ta zavod še dalje procvital in Slovencem donášal stoterega sadú.

Poročilo tajnikovo o delovanji „Glasbene Matice“ odbora za l. 1889/90.

Pri lanskem občnem zború, ki se je vršil dné 12. oktobra 1889, voljeni so bili v odbor „Glasbene Matice“ sledeči gospodje:

A) Ljubljanski: Frančišek Ravnikar za predsednika, dr. vitez Karol Bleiweis-Trsteniški, Ant. Dečman, Frančišek Drenik, dr. Andrej Ferjančič, Anton Foerster, Ivan Krulec, dr. Majaron, Josip Paternoster, Anton Svetek, Vojteh Valenta, Ivan Vencajz in Andrej Žumer.

B) Zunanji: Danilo Fajgelj, Simon Gregorčič, Anton Starec, Frančišek Šušteršič, Janko Žirovnik.

V tem občnem zboru imenovali so se za „Glasbeno Matico“ velezaslužni gospodje: Anton Foerster, Ant. Nedvéd in Vojteh Valenta z vzklikom za častne člane.

Novoizvoljeni odbor konstituiral se je dné 17ega oktobra 1889 sledeče: Podpredsednikom izvoljen je bil g. dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, tajnikom gosp. Josip Paternoster, blagajnikom gosp. Ivan Krulec, šolskim nadzornikom g. Ivan Vencajz in knjižničarjem g. Gerbič.

V artistični odsek so bili voljeni gg.: Foerster, Gerbič, Svetek, Vencajz, Žumer.

Že v jedni prvih sej sklenil je odbor uvažajoč, da je izdatno število društvenikov važno za gmotni razvitek „Glasbene Matice“, nastaviti po deželi poverjenike, ki bi imeli v prvi vrsti nalog, nabirati ude za „Glasbeno Matico“.

V to svrhu izbral se je izmej odbora posebni odsek, kateremu je bil načelnik g. Vojteh Valenta.

Na dotični poziv prevzeli so sledeče imenovani gospodje poverjeništvó: 1. Andrej Vavken, nadučitelj in župan v Cerkljah. 2. Adolf Harmelj, dekan v Komenu pri Sežani. 3. Vojteh Ribnikar, nadučitelj v Logatcu. 4. Ignacij Rozman, učitelj v Mošnjah. 5. Josip Sturm, c. kr. gimn. prof. v Novem Mestu. 6. J. Tuma, c. kr. šolski nadzornik v Postojini. 7. Aleksij Roblek, lekarnar in župan v Radovljici. 8. Fran Paps, nadučitelj v Škofji Loki. 9. Miroslav Tomec, c. kr. poštar, slikar itd. v Št. Vidu. 10. J. Korbar, nadučitelj v Št. Vidu pri Zatičini. 11. Fr. Govekar, nadučitelj v Šiški. 12. Mat. Kante, učitelj v Sežani. 13. Anton Flies, notarski uradnik na Vrhniki. 14. Št. Jelenec, nadučitelj v Trnjem pri Št. Petru. 15. Dr. Edvard Volčič, sodn. adjunkt v Žu-

žemperku. 16. Armin Gradišnik, učitelj v Hrastniku. 17. Franc Kocbek, učitelj na Rečici. 18. Ivan Jerman, trgovec v Celji. 19. Ivan Lipold, veleposestnik v Mozirji. 20. Franc Lešnik, predsednik slov. pevsk. društva v Ptujih. 21. Ivan Jereb, minist. uradnik na Dunaji. 22. Viktor Globočnik, c. kr. notar v Kranji. 23. Gospica Ljudmila Mankoč v Trstu.

Vsem tem poverjenikom poslal je odbor pravila in navodilo.

Prvi teh poverjenikov oglasil se je prof. Šturm iz Novega Mesta, ki je pridobil „Glasbeni Matici“ 21 novih udov.

Po sklepu odborovem z dné 12. decembra 1889 se je običajni šolski koncert z ozirom na to, da imajo učitelji s pripravami za ta koncert preveč posla in da vsled tega trpi reden pouk, opustil. Ta odborova naredba pa vzlasti onim članom „Glasbene Matice“, katerim so še v dobrem spominu velezanimivi in na učečo se mladež blažilno uplivajoči koncerti, ni bila po godu; zaradi tega je pač želeti, da bi se ti šolski koncerti, za katere se zanima vse národno prebivalstvo v Ljubljani, v prihodnje po stari navadi zopet nadaljevali.

V seji dné 23. aprila t. l. sklenil je odbor na predlog g. Valente, ki se že več let bavi s tem, da zasleduje in išče virov o življenji in delovanji velikega glasbenega umetnika rodóm Kranjca Jakoba Gallusa, sledeče:

I. V spomin na 300letni dan smrti slavnega, leta 1550. na Kranjskem rojenega skladatelja in c. kr. dvornega kapelnika in veleuma na glasbenem polji Jakoba Gallusa (v Nemcih Händl, Händl, Händl imenovanega) priredi „Glasbena Matica“ dné 18. julija 1891 s pomočjo cecilijanskega društva in drugih pevskih močij slovesni „requiem“ v stolni cerkvi, in na večer veliki koncert, pri katerem je peti le Gallusove skladbe.

II. Pod naslovom „Gallus-Album“ izdá „Glasbena Matica“ njegov životopis v slovenskem, nemškem in latinskem jeziku, in njegove skladbe, kolikor jih bode moči dobiti.

V to svrhu pisal je odbor naše Matice zeló naklonjenemu vladnemu svétniku Zellnerju na Dunaj proseč ga, da bi „Glasbeni Matici“ pripomogel do kopij onih Gallusovih skladb, ki se nahajajo v c. kr. dvorni knjižnici in v arhivu družbe glasbenih prijateljev v Beču. (Konec sledí.)

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je daroval 100 gld. za zidanje nove šole v Begunjah na Gorenjskem.

(Dekanijska konferenca ljubljanskega mesta in okolice) vršila se je danes ob 10. uri zjutraj v knezoškofijski dvorani. Prečast. g. dekan, kanonik in stolni župnik, J. Flis, prične posvetovanje v navzočnosti 36 zbornikov, med njimi prevzvišeni g. knezoškof, dva kanonika, več profesorjev bogoslovja in gg. dušnih pastirjev, iz mesta in z dežele. Prevzvišeni gospod knezoškof izpregovoré o namenu in važnosti pastirskih konferenc, njih potrebi in koristi, ter podelé svoj višjepastirski blagoslov. Dnevni red se po prav živahnih razpravah reši, izreče želja, da bi se take pastirske konference vršile po dvakrat na leto, in sicer: v drugi polovici meseca aprila in septembra. Nato gospod predsednik-dekan zborovanje zaključi okoli četrt na 2. uro popoldne.

(Dnevni red) IV. seje deželnega zbora kranjskega v Ljubljani dné 24. oktobra 1890. l. ob 10. uri popoldne. — 1. Branje zapisnika III. deželno-zborske seje dné 21. oktobra 1890. — 2. Naznanila deželno-zborskega predsedstva. — 3. Poročilo deželnega odbora o prošnji občin Moravče, Peče in Drtija za preložitve okrajne ceste od Dunajske državne ceste pri Prevojah, oziroma Lukovici na Moravče. — 4. Poročilo dež. odbora o podporah za zgradbe ljudskih šol. — 5. Poročilo deželnega odbora o državnem prispevku k stavbinskim stroškom razširjenja in prezidanja prisilne delarnice in o obravnavah z onimi deželami, katere uporabljajo ta zavod. — 6. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu učiteljskih pokojnin za l. 1891. in o dotičnih prošnjah: Ane Adamič, Helene Malenšek, Frana Cveteljna, Magdalene Kratochwill, Primoža Dolarja, Kristine Kermavner, Marije Kundič, Frančiške Pibernik, Matije Hitija, Marjete Junec, Mateja Prašnikarja, Karoline Hočevnar, Ivane Stupar in Vigele. — 7. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu bolniškega zaklada za leto 1891. in o prošnji Valentina Jalena, proviz. sekcijekega sluga za definitivno imenovanje. — 8. Ustno poročilo

fin. odseka o proračunu porodniškega zaklada za l. 1891. — 9. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu najdenškega zaklada za l. 1891. — 10. Poročilo finančnega odseka o načrtu zakona, s katerim se nekatera določila deželnih zakonov z dné 29. aprila 1873. l., dež. zak. št. 22 in z dné 9. marca 1879. l., dež. zak. št. 13, prenaorejajo oziroma dopolnujejo, — in o prošnjah: odbora društva učiteljev za okraj Kamnik, društva zveze učiteljev okrajja Krškega, in stalnega odbora učiteljske okrajne konference Črnomaljske. — 11. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu deželne vinarske šole na Grmu za leto 1891. in o prošnji adjunkta Viljema Rohrmanna za zboljšanje plače. — 12. Ustno poročilo upravnega odseka o dovolitvi priklad za okrajne ceste. — 13. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji županstva M. D. v Polji za uvrstitev občinske ceste iz Sneberja do Zaloga med okrajne ceste. — 14. Ustno poročilo upravnega odseka o § 3. letnega poročila deželnega odbora: A. „Deželna kultura“.

(Družba sv. Mohorja.) Ravnikar je družbina tiskarna končala natis letošnjih družbinih knjig in v malo dneh, ko bode knjigoveznica prve iztise zadnje družbine knjige dovezala, prične se razpošiljatev. Razpošiljali pa bomo letos knjige po tej-le vrsti, da jih dobi najprej ljubljanska škofija, potem krška, lavantinska, razni kraji, goriška in tržaška. Prizadevali si bomo, da knjige najhitreje ko mogoče odpravimo; ali pri vsej sili ne bode mogoče celo ogromno razpošiljatev prej dovršiti, ko v 7 do 8 tednih. Zato ude zadnje imenovanih škofij prijazno prosimo, naj blage volje potrpijo.

(Vprašanje o dolenski železnici) se pomika, kakor pišejo „Novice“, vedno bolj k povoljnemu vspehu; kakor slišimo, je med merodajnimi faktorji zadostno soglasje tudi v nadrobni in postranski vprašanjih, ker so v glavnem vprašanji v popolnem soglasji. Vsi namreč hočejo dolensko železnico kar prej, vsi jo hočejo pod ugodnimi pogoji, jo hočejo takó, da je njen promet in obrestenje zagotovljeno. Spečanje premoga v kočevskih premogovih rovih je odvisno od železnice, železnica pa od dobrega izkoriščenja premogovih rovov. V tem zeló povoljnem položaji utegne priti Kranjska k nepričakovanemu vspehu, da se gradi za deželo velevažna železnica, ne da bi jej bilo treba prinašati drugih gmotnih žrtev, kakor poročstvo za naprej že zagotovljeno obrestenje onih dolžnih pisem, s katerimi se mora preskrbeti za zgradbo železnice potrebni prostor.

(Iz isterskega deželnega zbora.) V drugi seji je znamenit govor hrvatsk. posl. dr. Volarića, ki se je pritožil, da predsednik niti toliko ne spoštuje ravnopravnosti hrvatskega jezika z italijanskim, da bi bil dovolil zabilježiti v zapisniku poleg ital. „Evviva!“ tudi slovanski „Živio!“ na slavo cesarju, rekoč: „Mi zahtevamo popolno ravnopravnost národnosti naši in hočemo, da smo svoji v svoji hiši. Kdor izgublja svoj jezik, véli Plutarh, izgublja svojo svobodo, a mi nečemo biti sužnji na svoji zemlji. — Ob tej priliki moram tudi v svojem in svojih sodrugov imenu izreči nezadovoljnost, da se je gosp. vladni zastopnik — samo da ne bi moral na milost in nemilost izreči par besedi tudi v našem jeziku — rajši odrekel vsakemu pozdravu s svoje strani povodom otvorjenja deželnega zbora. To njega postopanje smatramo mi kot napoved vojske národnosti naši . . . Ljudstvo naše je do sedaj že toliko pretrpelo, da se o njem more reči z rimskim zgodovinarjem: dedit profecto grandae patientiae documentum in se mu je ta način postopanja že pristudil ter da mej njim rase vedno večje nezadovoljstvo. Ako se bode še nadalje tako postopalo, mogel bi priti čas, da, kader bi nastala potreba in bi država naša zašla v kritični položaj, bi se ljudstvo naše — kar jaz ne želim — ne hotelo odzvati dotičnemu pozivu, ako bi bil tudi ta poziv izdán v hrvatskem jeziku, tako kakor se sedaj nikdo ne odzivilja njegovemu vzdihovanju po zakonu in pravici.“ Mej tem govorom videlo se je vladnemu poverjeniku, g. Ellushegu skrajno vznemirjenje na njega lici. Mej rečenim govorom pogovarjal se je kaj živo s predsednikom zbora. Govor g. Volarića bil je jako oster, toda izrečena zatožba povsem opravičena. Zato pa si g. Ellusheg ni drznil odpreti svojih ust v svojo obrambo. Molčal je, ker je moral molčati. Kakó naj bi bil odgovoril — italijanski ali hrvatski? Hrvatski ni hotel, ker bi se bil zameril svojim prijateljem na strani večine — italijanski ni mogel, ker bi s tem potrdil upravo to, kar mu je Volarić očital. In tako je molčal — ali tudi

ta molk je značilen za mišljenje in čustvovanje moza, ki zastopa našo slavno vlado v deželnem zboru isterskem.

(Izpremema vredništva.) Ker odgovorni vrednik našega lista, gosp. Ignacij Žitnik, ne more zdaj še bivati v Ljubljani, da bi zadostil § 12. tiskovnega zakona z dne 17. decembra 1882, prevzel je začasno odgovornost in vredništvo g. izdajatelj sam; a gosp. Ig. Žitniku se vidno zboljšuje, ter upati je, da se že te dni povrne ter zopet prevzame vredništvo.

(V deželnem zboru koroškem) nadaljujejo koroški Nemci svoje strastno in zagrizeno postopanje proti slovenskim zastopnikom. Kakó da se godi koroškim Slovencem, spričujejo te-le številke: Na Kranjskem ima 30.000 Nemcev 11 zastopnikov v deželnem zboru, na Koroškem ima 120.000 Slovencev samo dva zastopnika. In kako Nemci ravnaajo s tema dvema, to so pokazali vzlasti pri volitvah v odseke; poslanca Einspielerja niso volili v noben odsek, posl. Murija le v verifikacijski odsek; od deželnega gospodarstva sta torej slovenska poslanca popolno izključena.

(„Slovenskega pevskega društva“ odbor) imel je — kakor se nam piše iz Ptuja — v novem poslovnem letu že tri seje, v kojih se je sklepalo o važnih predmetih. Poverjeniki in zunanji odborniki obvestili so se o tekočem ob svojem času pismeno. Ker društvo ne stoji na posebno dobri gmotni podlagi, stavili so se predlogi zaznamovaje poti in sredstva, po katerih se mu ima pomagati. Večina teh predlogov izvršila se je že, ostali pa se bodo izvršili, kakor hitro bude temu ugoden čas. Odbor prosi vse prijatelje društva, da bi ga v tem oziru podpirali da bi glas naš ne ostal glas vpijočega v puščavi. Poverjeniki vzlasti naprošeni so, društvenino za tekoče leto, ki se je začelo že 10. avgusta, kmalu pobrati, nabiralne pôle vrediti ter je v kratkem odboru poslati. Po izvestju poverjenikov bude se potem mogel odbor ravnati pri naročevanju sekiric, pevskih znamenj itd. ter skrbeti, da nikomur, kdor je društvenino o pravem času plačal, ne ostane s sekiricami itd. na dolgu. Društvenina se je do sedaj jako neredno pošiljala, a ker se pri vseh društvih plačuje začetkom društvenega leta in je red ložje vzdrževati, ako se predplačuje, zameril nam gotovo ne bo nihče, da prosimo p. n. gg. društvenike, naj nas podpirajo v tem smislu in da vzlasti poverjenikom našim posle prikrajšajo. Pozvedovalo se je, kje bi ugajalo prirediti prihodnji veliki koncert. Določena seveda v tem smislu še ni ničesar. Zato opozarjamo tudi danes na dnevni red prihodnje seje dne 9. novembra, v kateri se ne bodo samo pesni, ampak se bode določil tudi kraj prihodnjemu velikemu koncertu. Jako ljubi bodo nam o pravem času došli nasvėti in upamo, da naš poziv ne bude ostal brez odmeva. Izrekati nam je javno zahvalo gosp. Hrabroslavu Volariču za njega najnovejšo, nam podarjeno mično skladbo „Grajska hči“ (mešan zbor s samospévi za tenor, sopran in alt). Naj bi vrli skladatelj našel mnogo posnemovalcev! Oglasilo se je in društvenino poslalo nekaj novih članov, kojim

izrekamo v imenu društva presrečno hvalo. Bodo naj v vzgled vsem onim, koji še lahko pristopijo v naš krog, a še tega do danes niso storili!

(Zveza slovenskih posojilnic) je razposlala v veliki obliki opravljeni izkaz slovenskih posojilnic in stanje koncem l. 1889 — Denarnega prometa je imela zveza skupno 7.932.376 gld., zadružnikov 17.316, vplačanih deležev 380.531 gld., hranilnih vlog za 3.275.844 gld., posojila 3.621.777 gld., čistega dobička 49.048 gld. in rezervnega fonda 193.172 gld.

(Glavni dobitek) dunajskih razstavnih sreček znaša 50.000 gld. Opozarjamo p. n. občinstvo, da bude zadnje izžrebanje že 30. oktobra.

Raznoterosti.

— Bogatim premogovim rovom so prišli na sled v vzhodno-južni Sibiriji. Poveljuik ruskemu brodogju na Tihem morji, podadmiral Nahinov je poskušal premog iz omenjenega rova na svojih vojnih ladjah ter se prepričal, da ne zaostaje čisto nič za najboljšim angleškim premogom. Ti premogovi rudniki utegnejo biti za širno Rusijo prevelike važnosti v vojnih časih.

— Kitajska zastava. Izmej vseh držav na svetu je imela le kitajska zastavo v podobi trikota. Nje barva je bila žolta z višnjevim zobčatim robom in z višnjevim zrnjem v sredi. Vsled cesarskega ukaza bo imela pa tudi kitajska zastava štirioglato obliko.

Telegrami.

Dunaj, 23. oktobra. Kalnoky je nastopil iz zdravstvenih oziróv popotovanje na Tirolsko.

Dunaj, 23. oktobra. „Wiener Ztg.“ objavlja privoljenje za ozkotirno lokalno železnico iz Steyra, oziroma iz Pergerna v Hall.

Dunaj, 23. oktobra. Odsek velikega Dunaja je sprejel z vsemi glasovi proti Luegerju točko 16 z ozirom na uvedenje mestnega sveta po vladnem predlogu. Cesarski namestnik je opomnil, da je mestni svet neizogibno potreben za predloge.

Praga, 22. oktobra. Spravna komisija je sprejela po 3 1/2 ure trajajoči seji točke 6. predlog o deželnem kulturnem svetu v vladni obliki, ter odklonila vse spremembne predloge ter je pričela posvetovanje o točki 7. Mladóčehi so objavili svoje predloge kot predloge manjšine. Med razpravo sta opomnila Schmeykal in dr. Herbst, da vidita v spremembnih predlogih namen, odstraniti poljedelstveno ministerstvo iz okvirja postave, kar bi žalilo pravice krone. Poročevalec knez Lobkovic je umaknil pred glasovanjem predlog, da bi se zmanjšalo število udov.

Beli Grad, 22. oktobra. V Belem Gradu živeči macedonski Srbi nameravajo osnovati društvo, katero bude imelo namen, ojačevati srbsko narodnost v Macedoniji. Kakor pišejo časniki, vršil se bude v kratkem v ta namen splošni shod.

Bukreš, 22. oktobra. Temeljni kamen za prekodonavski most pri Črni Vodi so položili v navzočnosti kralja, kraljeviča in mi-

nistrov. Ta most bude največji v Evropi in sploh bodeta na vsem svetu le dva večja od njega.

Trencsin, 23. oktobra. Na brzojavno povelje se je podala deputacija obstoječa iz štirih častnikov 71. pešpolka v Berlin, da častita Moltkeju povodom njegovega 90 letnega godú.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v but
		barometra v mm	toplomera po Celziju			
22	7. u. zjut.	742.6	—1.6	sl. svzh.	jasno	
	2. u. pop.	742.0	4.4	"	del. jasn.	0.00
	9. u. zveč.	743.7	0.0	"	jasno	

Srednja temperatura 0.9°, za 9.4° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegraščno poročilo.)

23. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 25 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16%	88 " 40 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	106 " 85 "
Papirna renta, davka prosta	100 " 90 "
Akcije avstr.-ogerske banke	981 " — "
Kreditne akcije	307 " — "
London	114 " 70 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 10 "
Cesarski cekini	5 " 46 "
Nemške marke	56 " 40 "

Odbor slovenskega delavskega pevskega društva „SLAVEC“ naznanja svojim p. n. društvenikom in prijateljem pretužno vest, da je njega mnogozaslužni član in večletni odbornik, gospod

Anton Kavčič

včera, dne 22. oktobra, ob 10. uri dopoldne, v 45. letu svoje starosti, nenadoma preselil se v boljše življenje.

Truplo predragega pokojnika preneslo se bude v petek, dne 24. oktobra, ob 3/4 na 3. uro iz hiše št 44 v sv. Florijana ulica na pokopališče k sv. Krištofu.

Blag mu bodi spomin! (1)

V Ljubljani, dne 23. oktobra 1890.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Visokocastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstranc, kelihov, svetilnic, svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju polzlatim in posrebrim. Na blagovoljna vprašanja rado-voljno odgovarjam. (52—43)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli šte. 17.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Žrebanje v
četrtek!

Dunajske razstavne srečke à 1 gl.

Glavni dobitek

50.000

gld. vrednosti.

11 srečk 10 gld.

2291 dobitkov.

6 srečk 5 gl. 50 kr.

Srečke po 1 gld. pri C. C. MAYER-ji v Ljubljani.

(25)